

Mikkel Crone Nielsens prædiken 2. juledag

Taler

Mikkel Crone Nielsen
Præst

Dato

26. december 2022

Sted

Sct. Pauls Kirke, Aarhus

Det er så få timer siden, vi sammen med hyrderne på marken hørte englene synge om den himmelske fred. Så kort tid siden vi listede med dem ind i staldens mørke og så det syn, som brændte sig fast på vores hornhinder: Et lille barn, svøbt i klude, på et leje af strå i en simpel krybbe. Et billede på sårbarhed og afmægtighed, på mildhed og glæde. Et billede på Guds rige, på Gud selv. Det barn har vi alle set for os, og vi kan ikke slippe synet igen. For vi ved – nærmest instinktivt – at barnet i krybben viser os noget sandt om Gud og mennesker, om magt og kærlighed.

Det er det syn, vi fejrer jul på. Og selvom vi godt kan synes, det er for meget med tilbudsaviser og julehits i radioen fra midt-oktober og indtil nu, så går det nok alligevel. For julen er så grundfæstet i synet af barnet i krybben, at vi aldrig bliver i tvivl om, hvad Gud vil os. At han vil give os et rige, der er så anderledes end det, menneskelige magthavere kan give os: om det så er Kejser Augustus, Kong Herodes eller den til enhver tid siddende statsminister. For barnet i krybben viser os, at da Gud julenat gav afkald på sin himmelske magt og blev menneske, kom samtidig et nyt rige til verden, hvor det er kærligheden og friheden, der hersker.

Netop fordi vi har synet af det nyfødte barn i krybben i frisk erindring, er det så meget desto smerteligere, at vi allerede i dag, anden juledag, skal høre fortællingen om Stefanus – den første kristne martyr, der stenes af den rasende folkemængde. I ly af julen har vi ellers forsøgt at fortrænge, at vi som mennesker altid befinder os i frontlinjen i slaget mellem de to riger: verdens rige og Guds rige. Magtens rige og kærlighedens rige. Kunne vi dog ikke lade julefreden vare bare lidt endnu? Åbenbart ikke!

For Stefanus har vakt et umådeligt raseri blandt de religiøse magthavere i Jerusalem. Han har holdt billedet af den nyfødte Guds søn frem for dem og

dermed gjort det tydeligt, hvad det er, *de* bygger på: gølge religiøse lovparagraffer, stivnede forordninger; et stentempel forladt af Guds ånd, fladpandet menneskelig magt.

Med den afsløring hyler og skriger de alle sammen. For når Stefanus holder billedet af barnet i krybben op for sin samtid, er det endnu et slag i den stående strid mellem Guds rige og verdens rige. Det er så forbandet forudsigeligt, at det må ende, som det gør: med sten, der kastes. Først en enkelt, tøvende. Så en hel sværm, der med usvigelig træfsikkerhed rammer sit mål. I samme øjeblik lyder Kristi ord over slagmarken: ”Jerusalem, Jerusalem! du, som slår profeterne ihjel og stener dem, der er sendt til dig. Hvor ofte ville jeg ikke samle dine børn, som en høne samler sine kyllinger under vingerne, men I ville ikke.”

Nej, det vil vi nemlig ikke. Og det er den ældste fortælling i hele verden. At vi blev skabt til at leve i fællesskab med Gud og mennesker. Leve livet ud af Guds hånd, i frihed, i et åbent, magtfrit rum. Men det var ikke nok for os. Vi ville livet på vores *egne* betingelser. Og i den byttehandel erstattede vi frihed og kærlighed med magt.

Magten fik vi i overflod. Den er overalt, hvor der er mennesker. Og med magten styrer vi og bemestrer vi og bygger og planlægger og kontrollerer. Vi udvider havne og asfalterer, udretter og genslynger åløb, går i krig, opfinder slankemidler og kunstig intelligens og batterier til elbiler med stadigt større rækkevidde.

Men ikke mindst får vi med magten hinanden til at makke ret og passe ind i de strukturer og hierarkier, som er magtens siamesiske tvilling. Vi får magt over hinanden. Det er jo ikke kun på Christiansborgs gange og i de politiske partier, at magtspillet spilles. Vi kender det fra alle mulige sociale sammenhænge, hvor magten også altid er på spil. I klasselokaler og på lærerværelser. Fra den største arbejdsplads til den mindste fritidsklub. Og hvis nogen bildte sig ind, at vi i kirken er forskånede for magtskyen, kan man godt tro om igen. Vi præster, organister, provster, bisper og menighedsrådsmedlemmer mestrer magtspillet til fuldkommenhed. For hvor der er mennesker, er der magt.

Ja, vi er så fedtet ind i magt, at vi i vores længsel efter den fredfyldte, ukomplicerede jul meget let kan fortvivle, når vi selv i familiens skød til den årlige julefrokost møder magtspillet: hvilken rolle spiller vi; hvilken position indtager vi; hvem er underhund og hvem er overhund. Og hvem skal jeg lade

min skuffelse gå ud over, når jeg heller ikke i år får mandlen?! Ja, anden juledag er med sit budskab om strid og ufred et smerteligt - men også befriende realistisk - billede på den menneskelige eksistens, som den tager sig ud i vores forslæde og brudte verden.

Men vi ser ham stadig for os: barnet i krybben, manden på korset. Og i julen tydeligere end ellers. Med billedet af ham står vi ansigt til ansigt med mildheden, ydmygheden, kærligheden: alt det, der ikke er menneskers magt men Guds magt. Alt det der ikke er skuffelse og forstillelse og ævl og kævl, men nåde og barmhjertighed. Og vi synger fuldtonet med på englenes sang julenat om fred til mennesker med Guds velbehag. Ikke fordi vi tror det får et eneste missil til at ændre kurs i det østlige Ukraine – vi er jo ikke naive - men simpelthen fordi vi ikke kan andet end at klynge os til ordet om Guds fred, når først vi har hørt det.

En som også – midt i strid og ufred – klyngede sig til løftet om Guds fred, var salmedigteren Paul Gerhardt, hvis smukke julesalme vi sang for et øjeblik siden. *Hjerte, løft din glædes vinger!* er en af de mest trøsterige og håbefulde salmer, vi overhovedet har. Og det er egentlig et paradoks. For i den lille by Mittenwalde i nærheden af Berlin, hvor Paul Gerhardt var præst, havde tredveårskrigenes ødelæggelser og plyndringer nærmest tømte sognet; husene var rygende ruiner og befolkningen decimeret. Og efter krigen kom pesten og tog fire af hans fem børn fra ham. Desuden var Paul Gerhardt selv viklet ind i et ødelæggende kirkepolitisk magtspil mellem præstekolleger, kurfyrste, provst og biskop og endte med at blive fyret. Så nej, objektivt set var der ikke meget at juble og glædes over.

Men måske netop derfor virker ordene så stærkt på os. ”Hjerte, løft din glædes vinger!” Han befaler ligefrem sit hjerte at glæde sig. Ikke fordi der ud fra almindelig sund fornuft skulle være nogen som helst grund til glæde. Snarere tvært imod. Men fordi budskabet om det nyfødte barn kaster lys ind i vores mørke. Fordi vi ved, at der med synet af barnet i krybben er sat grænser for vores magt og kynisme. Fordi vi med julens budskab i ørene tør tro, at der selv for enden af de tungeste stier, som vi måtte træde, findes en åben dør ind til den sande glæde.

Vi tør næsten ikke tro, at det er sandt. Men med synet af det kludesvøbte barn møder vi den ansigt til ansigt: himlens mildhed, den dybeste glæde. Guds fred, der lyser og synger sig vej fra en stald i Betlehem og frem til vore ører og hjerter i

dette øjeblik.

Kilde

Talemanuskript tilsendt af forfatter

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. Juledag, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mikkel-crone-nielsens-praediken-2-juledag-2022>